

PTA

(Programma van Toetsing en Afsluiting)

3+4 mavo
2023 / 2024

Voorwoord

Beste leerlingen en andere betrokkenen bij het eindexamen voor de mavo 2023-2024,

Om alles in het examenjaar goed te laten verlopen wordt de hele gang van zaken voor het schoolexamen beschreven in het Programma van Toetsing en Afsluiting, het PTA. In het PTA vind je per vak wat de stof is per periode, hoe de toetsing plaatsvindt en hoeveel de verschillende onderdelen die getoetst worden meewegen voor het eindcijfer. Daarnaast staat helder beschreven wat je moet doen bij ziekte tijdens toetsperiodes. Het is het examenjaar, dus alles moet officieel vastgelegd worden. Lees daarom het PTA goed.

Het PTA en het examenreglement (de regels voor het centraal examen) geven je alle informatie die nodig is om je goed door het examenjaar te begeleiden.

Ik wens jullie een heel goed en succesvol examenjaar!

Met vriendelijke groet,

Remco Vogel
rector Segbroek College

INHOUDSOPGAVE PTA 3+4 mavo 2023-2024

	Voorwoord	2
	Inhoudsopgave	3
	Examenreglement van HET SEGBROEK COLLEGE	
I	Algemene bepalingen	5
II	De inhoud van het eindexamen	7
III	Het schoolexamen	8
IV	Het centraal examen	13
V	Uitslag, herkansing en diplomering	14
VI	Overige bepalingen	16
	Gebruik hulpmiddelen	18
	Rekenen	19
	Rooster Centraal Examen	20

Examenreglement van HET SEGBROEK COLLEGE voor vmbo-TL (mavo)

I. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Begripsbepaling

- 1.1. In dit Examenreglement wordt onder het Besluit verstaan: het Eindexamenbesluit VWO - HAVO - MAVO - LBO (Stb.1989, 327). De wijzigingen t.g.v. de invoering van de Tweede Fase zijn te vinden in: wijzigingen inrichtingsbesluit en examenbesluit havo/vwo (PMVO 1997) en Uitleg 30b (16/12/1994). Vervolgens is met ingang van 01-08-2007 de Regelgeving voor de Vernieuwde Tweede Fase van kracht. Deze is in maart 2007 gepubliceerd in een uitgave van het Tweede Fase Adviespunt. In deze publicatie zijn de wijzigingen opgenomen van: de Wet op het voortgezet onderwijs, het Inrichtingsbesluit W.V.O. en het Eindexamenbesluit VWO - HAVO - MAVO - VBO.
- 1.2. In dit Examenreglement wordt met PTA bedoeld: Programma van Toetsing en Afsluiting.
- 1.3. In dit Examenreglement wordt met het bevoegd gezag bedoeld: Het Bestuur van de Stichting VO Haaglanden te Den Haag.

Artikel 2. Examenreglement en Programma van Toetsing en Afsluiting

- 2.1. De school stelt jaarlijks vóór 1 oktober een PTA vast, dat in elk geval betrekking heeft op het desbetreffende schooljaar.
- 2.2. Het Examenreglement en het PTA worden vóór 1 oktober verstrekt aan iedere kandidaat.
- 2.3. Het Examenreglement is gekoppeld aan een cohort en heeft een geldigheidsduur van 2 jaar voor de mavo. Het wordt in principe stilzwijgend verlengd voor de volgende cohorten.
- 2.4. Indien daartoe aanleiding bestaat, kan de school het Examenreglement tussentijds wijzigen.
- 2.5. De school bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen wordt afgenomen. De toetsroosters voor het schoolexamen worden gepubliceerd via e-mail en op de website van de school.

Artikel 3. Inhoud van het Examenreglement

- 3.1. Het Examenreglement is vastgesteld conform het (gewijzigde) Besluit.
- 3.2. In alle gevallen waarin het Examenreglement niet voorziet, beslist de rector.
- 3.3. In geval regels van het Examenreglement onverhoopt in tegenspraak blijken te zijn met het Besluit, prevaleert het Besluit.

Artikel 4. Toelating tot het eindexamen

- 4.1. De school stelt de leerlingen in de gelegenheid ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.
- 4.2. Een kandidaat kan in enig tijdvak van het centraal examen slechts toegelaten worden voor dat vak of die vakken waarin hij het schoolexamen heeft afgerond.
- 4.3. Indien een kandidaat een of meer handelingsdelen bij aanvang van het centraal examen niet heeft afgerond, kan hem de toelating tot het centraal

examen niet worden ontzegd. Aan zo'n kandidaat kan echter slechts een diploma worden uitgereikt indien hij eerst alsnog de betreffende handelingsdelen naar behoren afrondt.

Artikel 5. **Het afnemen van het eindexamen**

- 5.1. Het eindexamen wordt onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag afgenomen door de rector en de examinatoren.
- 5.2. De rector wijst een van de personeelsleden van de school aan tot secretaris van het eindexamen.
- 5.3. De rector kan zich doen vervangen door een afdelingsconrector.
- 5.4. De eindexamencommissie mavo bestaat uit de afdelingsconrector mavo, de teamleider van de bovenbouw mavo en de secretaris van het eindexamen mavo.
De commissie van beroep bestaat uit de rector, eventueel bijgestaan door leden van de eindexamencommissie havo/vwo.

Artikel 6. **Indeling van het eindexamen; profielwerkstuk**

- 6.1. Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen, uit een centraal examen, dan wel uit beide.
- 6.2. Het schoolexamen omvat mede een profielwerkstuk.

Artikel 7. **Onregelmatigheden**

- 7.1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de eindexamencommissie maatregelen nemen.
- 7.2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets of praktische opdracht van het schoolexamen
of het centraal examen,
  - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen of
andere onderdelen van het schoolexamen of het centraal examen,
  - c. het ongeldig verklaren van één of meer toetsen of andere onderdelen van het reeds
afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen,
  - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een
hernieuwd examen in door de eindexamencommissie aan te wijzen onderdelen.
Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen, dan legt de kandidaat dat examen af in het volgend tijdvak van het centraal examen, dan wel ten overstaan van de staatsexamencommissie.
- 7.3. Alvorens een maatregel wordt genomen, hoort één van de leden van de examencommissie de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De examencommissie deelt zijn beslissing mede aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval

schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op de mogelijkheid van beroep. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de ouders, voogden of verzorgers van deze kandidaat indien deze minderjarig is, alsmede aan het bestuur van de Stichting VO Haaglanden (bevoegd gezag) en de inspectie.

Artikel 8. **Beroep**

- 8.1. De kandidaat kan binnen drie dagen tegen de beslissing van de examencommissie schriftelijk in beroep gaan bij de commissie van beroep. De commissie doet binnen drie werkdagen uitspraak. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, het bevoegd gezag en aan de inspectie. De kandidaat kan binnen drie werkdagen tegen de beslissing van de commissie van beroep schriftelijk in beroep gaan bij het bevoegd gezag van de school. Het contactadres voor een dergelijk beroep is: St. VO Haaglanden, Parkstraat 83, 2514 JG Den Haag.

II. DE INHOUD VAN HET EINDEXAMEN

Artikel 9. **Eindexamen MAVO**

- 9.1. Het eindexamen MAVO omvat:
- a. de vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, daaronder tevens begrepen een profielwerkstuk,
  - b. de vakken van het profieldeel,
  - c. In het vrije deel minimaal twee nog niet in het profieldeel gekozen vakken, met dien verstande dat het profieldeel en het vrije deel tezamen ten minste twee vakken omvatten die geen moderne taal zijn.
- 9.2. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat in het profiel economie die het eindexamen aflegt aan een school voor MAVO, bij het eindexamen vrijgesteld van het vak Franse taal of het vak Duitse taal van het gemeenschappelijk deel waarvoor ontheffing is verleend van het volgen van onderwijs op grond van artikel 26e, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O. In plaats van het vak waarvoor vrijstelling is verleend, doet de kandidaat examen in het vak maatschappijkunde, het vak aardrijkskunde of het vak geschiedenis en staatsinrichting.

Artikel 10. **De keuze van eindexamenvakken**

- 10.1. De kandidaten kiezen, met inachtneming van het bepaalde in dit hoofdstuk, in welke vakken zij examen willen afleggen. Zij kunnen slechts kiezen uit de vakken die door de school worden aangeboden.
- 10.2. De kandidaten kunnen, voor zover de school hen dat toestaat, in meer vakken examen afleggen dan in de vakken die tenminste het eindexamen vormen.

III. HET SCHOOLEXAMEN

Artikel 11. De inrichting van het schoolexamen

- 11.1. Het schoolexamen strekt zich uit over alle vakken waarin de kandidaat eindexamen aflegt en wordt ingericht overeenkomstig hetgeen voor ieder vak afzonderlijk in het PTA is aangegeven.
De resultaten van het schoolexamen worden vastgelegd in het examendossier.
Het examendossier bestaat uit:
- a. een papieren en / of digitaal bestand met:
    - de cijfers voor alle vakken van het schoolexamen,
    - het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk, alsmede de beoordeling daarvan.
  - b. de bij de handelingsdelen behorende dossiers.
De bij de handelingsdelen behorende dossiers worden bewaard door de kandidaat. Het papieren en / of digitale bestand, genoemd onder a. van dit lid, wordt bijgehouden door de examensecretaris.
- 11.2. Het schoolexamen begint in het jaar waarin het betrokken vak voor het eerst in de bovenbouw op het lesprogramma staat.
- 11.3. Het schoolexamen voor elk vak kan, afhankelijk van de desbetreffende regeling in het PTA van het vak, bestaan uit: toetsen, praktische opdrachten en / of handelingsdelen.
- 11.4. Het profielwerkstuk heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn voor de desbetreffende profiel. Het profielwerkstuk wordt afgerond in 4 Mavo en ingeleverd voor de uiterste inleverdatum zoals per jaar aangegeven door de mentor van de klas.
- 11.5. Voor het afnemen van schriftelijke onderdelen van het schoolexamen worden toetsperioden georganiseerd. Ook buiten deze perioden kunnen schriftelijke onderdelen van het schoolexamen worden afgenomen.
- 11.6. Het schoolexamen wordt tenminste één week voor de aanvang van het centraal examen afgesloten. De school kan in afwijking hiervan een kandidaat, die ten gevolge van ziekte of een andere, van zijn wil onafhankelijke, omstandigheid het schoolexamen voor een of meer vakken, niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen, het schoolexamen in dat vak of die vakken, af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak of die vakken, doch na de aanvang van het eerste tijdvak. In zo'n geval wordt hij uitsluitend voor dat vak of die vakken verwezen naar het tweede en eventueel het derde tijdvak van het centraal examen.

Artikel 12. **De algemene gang van zaken tijdens schoolexamentoetsen**

- 12.1 De in het toetsrooster vermelde aanvangstijd is steeds de tijd waarop met het maken van het examenwerk moet worden begonnen. De kandidaat dient 10 minuten voor aanvang aanwezig te zijn bij de examenruimte.
- 12.2 De toezichthouders maken proces-verbaal op en leveren dit ondertekend in bij de schooladministratie, samen met het gemaakte examenwerk. Het meenemen van mobiele telefoons en/of geluids- opnameapparatuur en dergelijke (smartwatches en horloges vallen hier ook onder) in de examenruimte is niet toegestaan.
- 12.3 Als de kandidaat te laat komt, mag hij uiterlijk tot 30 minuten na het begin van de zitting worden toegelaten. De kandidaat moet echter zijn werk wel tegelijk met de andere kandidaten inleveren aan het eind van de zitting. Hij krijgt dus geen tijdcompensatie.
- 12.4 De kandidaat mag niet eerder dan 50 minuten na aanvang van het examen de examenruimte verlaten.
- 12.5 Als de kandidaat bij de kijk/luistertoetsen en/of de mondelinge schoolexamens te laat komt, wordt hij niet meer toegelaten.
- 12.6 Het werk wordt, behalve tekeningen en grafieken, niet met potlood gemaakt, maar met een blauw schrijvende balpen. Correctievloeistof mag niet gebruikt worden.
- 12.7 Het einde van elke zitting wordt door een van de toezichthouders aangekondigd en alle kandidaten blijven dan zwijgend op hun plaats tot het werk van alle kandidaten is opgehaald en een van de toezichthouders een teken geeft dat de examenruimte verlaten mag worden.
- 12.8 Het gebruik van boeken, tabellen en andere hulpmiddelen door de kandidaat is verboden met uitzondering van die boeken, tabellen en hulpmiddelen, waarvan het gebruik door de examinerator is toegestaan.
- 12.9 Voor aanvang van het examen wordt door de examinerator aangegeven welke hulpmiddelen zijn toegestaan en welke hulpmiddelen door de school worden verstrekt.
- 12.10 Hulpmiddelen die de kandidaat geacht wordt zelf mee te nemen, worden gecontroleerd door toezichthouders.
- 12.11 Gedurende het schoolexamen is de kandidaat niet geoorloofd zonder toestemming van degenen die toezicht houden de examenruimte te verlaten.
- 12.12 De aan de kandidaat voorgelegde opgaven voor een toets worden tezamen met het gemaakte werk, eventuele bijlagen en het gebruikte kladpapier ingeleverd bij een toezichthouder. De kandidaat is hiervoor zelf verantwoordelijk.

Artikel 13. De beoordeling van het schoolexamen

- 13.1. De examiner die voor het betrokken onderdeel van het schoolexamen verantwoordelijk is, beoordeelt de kennis, het inzicht en / of de vaardigheid van de kandidaat. Daarbij gebruikt hij een schaal van cijfers, lopende van 1 t/m 10 met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
Aan de gehele cijfers komt daarbij de volgende betekenis toe:
1 = zeer slecht	6 = voldoende
2 = slecht	7 = ruim voldoende
3 = zeer onvoldoende	8 = goed
4 = onvoldoende	9 = zeer goed
5 = bijna voldoende	10 = uitmuntend
- 13.2. De examiner deelt het in dit artikel bedoelde cijfer zo spoedig mogelijk aan de kandidaat mede.
- 13.3. Indien het onderdeel schriftelijk wordt onderzocht, kan de eindexamencommissie, na overleg met de vaksectie, bepalen dat twee leraren, onafhankelijk van elkaar, het werk of een deel daarvan beoordelen. Tevens kan deze bepalen dat tijdens het maken van het werk twee of meer toezichthoudende leraren aanwezig zijn.
- 13.4. Indien het onderdeel mondeling wordt onderzocht, kan de eindexamencommissie, na overleg met de vaksectie, bepalen dat een tweede leraar het onderzoek bijwoont.
- 13.5. Ingeval bij de beoordeling van een onderdeel van het schoolexamen twee of meer leerkrachten betrokken zijn, bepalen zij in onderling overleg het cijfer dat de kandidaat voor dit onderdeel heeft behaald. Komen zij niet tot overeenstemming dan wordt dit cijfer bepaald op het rekenkundig gemiddelde van de beoordeling door ieder van hen, afgerond op 1 decimaal.
- 13.6. In afwijking van het eerste lid, worden het vak culturele en kunstzinnige vorming (CKV) en het vak lichamelijke opvoeding (LO) uit het gemeenschappelijke deel van elk profiel, beoordeeld met voldoende of goed.
- 13.7. Het profielwerkstuk wordt beoordeeld met een voldoende of goed.
- 13.8. Voor toetsen of opdrachten uit het handelingsdeel kan worden volstaan met aftekening indien de opdracht naar behoren is afgerond.
- 13.9. Het eindcijfer voor het schoolexamen per vak is het gewogen gemiddelde van de cijfers als bedoeld in artikel 15. Het gewicht van ieder van de deelcijfers is aangegeven bij de vakspecifieke informatie die in het PTA is opgenomen.
Indien het gemiddelde een cijfer met twee of meer decimalen is, wordt dit cijfer afgerond op de eerste decimaal, met dien verstande dat deze decimaal met 1 wordt verhoogd indien de tweede decimaal zonder afronding 5 of hoger is.
- 13.10. Van een beoordeling als bedoeld in artikel 15.1. t/m 15.10. kan een kandidaat onder opgaaf van redenen binnen drie werkdagen nadat de uitslag hem werd medegedeeld in beroep gaan bij de eindexamencommissie. Indien een van de commissieleden tevens de examiner is, wordt hij ter zake vervangen.
- 13.11. Alvorens een uitspraak te doen hoort een lid van de commissie de examiner en de kandidaat.
- 13.12. Indien de commissie het beroep gegrond verklaart, wordt een hernieuwd onderzoek ingesteld, in aanwezigheid van een of meer door de commissie aan te wijzen bijzitters.

- 13.13. De uitspraak van de commissie is bindend.
- 13.14. Een leerling die niet bevorderd wordt, moet het gehele leerjaar over doen. De cijfers die zijn behaald voor onderdelen van het examendossier blijven niet staan. De leerling mag wel verder werken aan een eventueel profielwerkstuk waar al aan begonnen is. De betreffende vaksectie beslist in hoeverre een praktische opdracht opnieuw uitgevoerd moet worden, verbeterd mag worden of dat het behaalde cijfer mag blijven staan.
- 13.15. Voor de aanvang van het centraal eindexamen wordt de kandidaat schriftelijk in kennis gesteld van, voor zover van toepassing, de deeltcijfers en de eindscores van het schoolexamen en van de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld.
- 13.16. Indien naar het oordeel van de kandidaat of zijn ouders / verzorgers het eindscore of eindoordeel niet juist is, kunnen zij binnen drie werkdagen nadat het cijfer resp. de beoordeling bekend is gemaakt, hiertegen bezwaar aantekenen bij de eindexamencommissie. Na deze termijn kunnen bezwaren niet meer worden ingediend.

Artikel 14. **Afwezigheid bij het schoolexamen**

- 14.1. Als een kandidaat door ziekte of door een andere vorm van overmacht niet in staat is aan een onderdeel van het schoolexamen deel te nemen, moet dit telefonisch of schriftelijke per dag vóór aanvang van de zitting(en) gemeld worden aan de teamleider.
- 14.2. Buiten een geval van overmacht is de kandidaat verplicht aan alle voor hem geldende onderdelen van het schoolexamen deel te nemen. Ongeoorloofde afwezigheid kan met toepassing van artikel 7, lid 2 van dit Examenreglement door de eindexamencommissie worden bestraft.
- 14.3. Wanneer de afwezigheid naar het oordeel van de eindexamencommissie het gevolg is van overmacht, wordt de kandidaat de gelegenheid geboden dit onderdeel van het schoolexamen te maken in de daarvoor, volgens artikel 18 lid 2, bestemde herkansingsperiode. Door het inhalen van een onderdeel van het schoolexamen vervalt de mogelijkheid om dit onderdeel te herkansen. In geval van ziekmelding van een kandidaat heeft de eindexamencommissie het recht een controlerend geneesheer in te schakelen, dan wel een huisbezoek bij de kandidaat af te (laten) leggen, dan wel een medische verklaring te verlangen.
- 14.4. Een kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, kan onder begeleiding de examenruimte verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de toezichthouder of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten. Indien de kandidaat het werk na enige tijd hervat, kan na overleg met de eindexamencommissie de gemiste tijd aan het einde van de zitting worden ingehaald. Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, behoudt het tot dan gemaakte werk zijn geldigheid. Uitsluitend in bijzondere gevallen kan de eindexamencommissie het gemaakte werk ongeldig verklaren.
- 14.5. Indien een kandidaat door overmacht, ter beoordeling van de eindexamencommissie, niet in staat is een praktische opdracht of het profielwerkstuk op de uiterste inleverdatum in te leveren of een handlingsdeel binnen de in het PTA gestelde termijn af te ronden, kan de betrokken examinerator in overleg met de kandidaat en de secretaris van het

eindexamen een andere datum hiervoor vaststellen. De kandidaat dient in dergelijke situaties de afdelingsconrector en de examinerator hiervan zo spoedig mogelijk in kennis te stellen. Dit dient in ieder geval te gebeuren vóór de uiterste (inlever)datum die voor het betreffende werk is vastgesteld.

- 14.6. Het inleveren van praktische opdrachten, het afronden van handelingsdelen en het inleveren of afronden van het profielwerkstuk moet op tijd gebeuren. Uiterste inleverdata of einddata voor deze onderdelen van het schoolexamen worden vastgelegd in het PTA of door de examinerator bekendgemaakt. Als een handelingsdeel niet op tijd wordt afgerond en er is naar het oordeel van de eindexamencommissie geen sprake van overmacht, kan de eindexamencommissie een maatregel nemen zoals beschreven in artikel 7, lid 2 van dit Examenreglement. Indien een kandidaat een praktische opdracht of het profielwerkstuk niet inlevert op de uiterste inleverdatum, doch uiterlijk een week daarna en er is naar het oordeel van de eindexamencommissie geen sprake van overmacht, kan de eindexamencommissie in overleg met de examinerator besluiten dat één of meer gehele punten op het cijfer in mindering wordt of worden gebracht. Indien in een dergelijke situatie de opdracht later dan een week na het verstrijken van de uiterste inleverdatum wordt ingeleverd, kan door de eindexamencommissie, in overleg met de examinerator besloten worden dat het cijfer 1 wordt toegekend aan de praktische opdracht.

Artikel 15. **Rapportage schoolexamen**

- 15.1 Zo spoedig mogelijk na iedere toetsperiode wordt via Magister gerapporteerd aan de kandidaat welke cijfers zijn behaald.
- 15.2 De kandidaat controleert of deze cijfers overeenstemmen met de hem door de examinerator meegedeelde cijfers.
- 15.3 Deze rapportage wordt gezien als de bekendmaking van het definitieve cijfer voor het betreffende onderdeel.

Artikel 16. **Herkansing schoolexamen**

- 16.1. Van de in het PTA van 3 mavo en 4 mavo als herkansbaar aangemerkte schoolexametoetsen, mogen er in totaal 6 herkanst worden.
- 16.2. De in artikel 18 lid 1 genoemde herkansingen worden als volgt, verspreid over de betreffende examenjaren afgenomen:
- In 3 Mavo is er een herkansing mogelijk voor het vak Wiskunde. Maakt de kandidaat geen gebruik van die herkansing, dan vervalt deze.
  - In 3 Mavo is er een herkansing mogelijk voor het vak Geschiedenis. Maakt de kandidaat geen gebruik van die herkansing, dan vervalt deze.
  - In 3 Mavo is er een herkansing mogelijk voor het vak Biologie. Maakt de kandidaat geen gebruik van die herkansing, dan vervalt deze.
- Voor het vak maatschappijleer uit het gemeenschappelijke deel geldt een aparte herkansingsregeling. Voor dit vak mag een toets herkanst worden. Deze herkansing vindt plaats aan het eind van leerjaar 3 MAVO
- In 4 Mavo zijn er 3 toetsperiodes voor schoolexamens. Na afloop van de 3 toetsperiodes volgt een herkansings moment. De kandidaat mag daar 3 als herkansbaar aangemerkte schoolexamens herkansen. Maakt de kandidaat geen gebruik van die herkansing, dan vervalt deze.

- 16.3. Na herkansing van een schoolexamen geldt in alle gevallen het hoogst behaalde cijfer voor dat schoolexamen.
- 16.4. Kandidaten die ongeoorloofd niet hebben deelgenomen aan een luistertoets of een mondeling schoolexamen leveren voor de herkansing hiervan een van de 3 herkansingsmomenten in.
- 16.5. In bijzondere gevallen kan de eindexamencommissie het aantal malen dat opnieuw aan een of meer toetsen van het schoolexamen mag worden deelgenomen, verhogen.
- 16.6. Aan een kandidaat die naar het oordeel van de eindexamencommissie ongeoorloofd de lessen heeft verzuimd, kan de mogelijkheid om een of meer onderdelen van het schoolexamen te herkansen worden ontzegd.
- 16.7. Praktische opdrachten zijn niet herkansbaar.
- 16.8. De herkansingsregeling is bedoeld om onverwachte tegenvallers te herstellen. Kandidaten die geoorloofd niet kunnen deelnemen aan een schoolexamen, halen dit schoolexamen ook in, in de daarvoor volgens artikel 16 lid 2 bestemde herkansingsperiode. Hierdoor vervalt de mogelijkheid het ingehaalde schoolexamen te herkansen.
Wanneer kandidaten niet kunnen deelnemen aan een herkansing vervalt de mogelijkheid tot herkansing.
In bijzondere gevallen, bijvoorbeeld bij langdurige ziekte, beslist de examencommissie over de planning van het inhaaltraject.

Artikel 17. Uitsluiting van deelneming aan het schoolexamen

- 17.1. De eindexamencommissie kan beslissen dat de kandidaat, die op het moment dat het schoolexamen gehouden wordt, bij wijze van disciplinaire maatregel is geschorst of definitief van school is verwijderd, van deelneming aan enig onderdeel van het schoolexamen wordt uitgesloten.

IV. HET CENTRAAL EXAMEN

Artikel 18. Regels omtrent het centraal examen

- 18.1. Het rooster voor het centraal examen wordt tijdig door de examensecretaris aan de kandidaat bekend gemaakt.
- 18.2. De in het rooster genoemde aanvangstijd is steeds de tijd waarop met het maken van het examenwerk moet worden begonnen. De kandidaat dient met het oog op eventuele instructies, altijd 15 minuten voor aanvang van de zittingen aanwezig te zijn bij de examenruimte. Op de eerste zitting behoort de kandidaat 20 minuten voor aanvang aanwezig te zijn.
De kandidaten maken het werk onder toezicht. De rector zorgt ervoor dat steeds voldoende toezicht aanwezig is. De toezichthouders maken proces-verbaal op en leveren dit ondertekend in bij de schooladministratie, samen met het gemaakte examenwerk.
- 18.3. Gedurende het examen is het de kandidaat niet geoorloofd zich zonder toestemming van degenen die toezicht houden, uit het examenlokaal te verwijderen. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten. Hij levert zijn werk in op het tijdstip dat voor de andere kandidaten geldt.

- 18.4. Het examenwerk wordt gemaakt op papier (en eventueel kladpapier), dat gewaarmerkt en verstrekt is door de school, of als bijlage bij de examenopgaven wordt geleverd. De kandidaat plaatst op alle papieren op de daartoe aangewezen plaats de datum, zijn voor- en achternaam, zijn examenummer en zijn examinerator (vakdocent).
- 18.5. Omtrent de opgaven worden geen mededelingen of inlichtingen van welke aard of door wie dan ook aan de kandidaten verstrekt.
- 18.6. Het examenwerk wordt gemaakt met blauw schrijvende balpen. Tekeningen en grafieken mogen met potlood of kleurpotlood. Het gebruik van correctievloeistof is niet toegestaan. Het gebruik van boeken, tabellen en andere hulpmiddelen door de kandidaat is verboden met uitzondering van die boeken, tabellen en hulpmiddelen, waarvan het gebruik door de commissie die de examenopgaven vaststelt, is toegestaan. Voor aanvang van het centraal examen wordt door de examensecretaris aangegeven welke hulpmiddelen zijn toegestaan en welke hulpmiddelen door de school worden verstrekt. Hulpmiddelen die de kandidaat geacht wordt zelf mee te nemen, worden gecontroleerd door toezichthouders.
- 18.7. Een kandidaat die meer dan een half uur na de aanvang van de zitting aankomt, mag niet meer deelnemen aan deze zitting.
- 18.8. Een kandidaat mag niet binnen een uur na de aanvang van een examenzitting vertrekken.
- 18.9. Een kandidaat mag gedurende het laatste kwartier van een examenzitting niet vertrekken.
- 18.10. De examenopgaven mogen niet voor het beëindigen van de zitting buiten de examenzaal gebracht worden. Deze regel geldt ook voor uitwerk- en kladpapier.
- 18.11. De kandidaat is verantwoordelijk voor het inleveren van zijn gehele werk bij een van de toezichthouders.
- 18.12. Het einde van de zitting wordt door een toezichthouder aangekondigd. Alle kandidaten blijven vervolgens zwijgend op hun plaats tot het werk van alle kandidaten is opgehaald en het teken gegeven is dat zij de examenruimte mogen verlaten.

Artikel 19. **Verhinderung**

- 19.1. Indien een kandidaat om een geldige reden ter beoordeling van de eindexamencommissie is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak zoveel als mogelijk is de gelegenheid gegeven het centraal examen te voltooien.
- 19.2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie zijn centraal examen te voltooien.

V. UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING

Artikel 20. **Eindcijfer eindexamen**

- 20.1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.

- 20.2. De examinator bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt het indien de cijfers achter de komma 45 of minder zijn, naar beneden afgerond en indien deze 50 of meer zijn, naar boven afgerond.
- 20.3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.

Artikel 21. **Vaststelling uitslag**

- 21.1. De rector en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van het bepaalde in artikel 24.
- 21.2. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen, betrekken de rector en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen als bedoeld in het Besluit. Indien er meerdere keuzen mogelijk zijn, stellen de rector en de secretaris van het eindexamen de kandidaat een keuze uit eindexamencijfers voor. De keuze is definitief wanneer de kandidaat niet binnen vier dagen heeft medegedeeld dat een andere keuze gemaakt moet worden.

Artikel 22. **Uitslag**

- 22.1. Een MAVO-kandidaat is geslaagd als aan het gemiddelde cijfer voor je vakken van het **centraal eindexamen** gemiddeld een voldoende is (dus minimaal 5,50). Daarnaast moeten;
- alle eindcijfers een 6 of meer zijn
  - of één eindcijfer een vijf en de rest een 6 of hoger
  - of één eindcijfer een vier en de rest een 6 of hoger waarvan tenminste één eindcijfer een zeven of hoger
  - of twee eindcijfers een vijf en de rest een 6 of hoger waarvan tenminste of één eindcijfer een zeven of hoger
  - én je moet minimaal een gemiddeld eindcijfer 5 hebben voor het vak Nederlands
  - én je moet minimaal een voldoende hebben voor de vakken lichamelijke opvoeding, het kunstvak uit het gemeenschappelijke deel en het profielwerkstuk
- 22.2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid wordt het gemiddelde van de eindcijfers van de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: culturele kunstzinnige vorming, maatschappijleer en het profielwerkstuk.
- 22.3. De kandidaat, die eindexamen dan wel deeleindexamen heeft afgelegd en die niet voldoet aan de voorwaarde, genoemd in het eerste en tweede lid, is afgewezen, behoudens de mogelijkheid tot herkansing, bedoeld in artikel 25.
- 22.4. Zodra de uitslag ingevolge het eerste, tweede dan wel derde lid is vastgesteld, deelt de rector deze tezamen met de eindcijfers schriftelijk aan iedere kandidaat mede, onder mededeling van het bepaalde in artikel 25. De in de eerste volzin bedoelde uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 25, eerste lid geen toepassing vindt.

Artikel 23. Herkansing Centraal Examen

- 23.1. Elke kandidaat mag na de eerste uitslagbepaling voor één vak deelnemen aan het centraal examen, voor zover dat mogelijk is, in een volgend tijdvak van datzelfde examenjaar. Het betreffende vak moet betrokken zijn geweest bij de vaststelling van de eerste uitslag.
- 23.2. De kandidaat stelt de rector voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
- 23.3. Door het vragen van een herkansing wordt de uitslag een voorlopige. De kandidaten die herkansing vragen, leveren hun cijferlijst in bij de secretaris van het eindexamen.
- 23.4. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
- 23.5. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 23 en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat medegedeeld.

Artikel 24. Diploma en cijferlijst

- 24.1. De rector reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een cijferlijst uit waarop zijn vermeld: de cijfers voor het schoolexamen, de beoordeling van het profielwerkstuk, de cijfers voor het centraal examen, de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk en de beoordeling van de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding, de eindcijfers voor de examenvakken, alsmede de uitslag van het eindexamen.
- 24.2. De rector reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit, waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken. Duplicaten van diploma's worden niet uitgereikt.
- 24.3. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft gedaan dan in de vakken die tenminste tezamen een eindexamen vormen, worden de eindcijfers van de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.
- 24.4. De rector reikt aan de definitief voor het eindexamen afgewezen kandidaat die de school verlaat een cijferlijst uit.
- 24.5. De rector en de secretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.

VI. OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 25. Afwijking wijze van examineren

- 25.1. De rector kan toestaan dat een lichamenlijk of geestelijk gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de rector de wijze waarop het examen zal worden afgelegd.

- 25.2. Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal, afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
- a. het vak Nederlandse taal en letterkunde;
  - b. het vak Nederlandse taal;
  - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
- 25.3. De in het tweede lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.
- 25.4. Van elke afwijking op grond van het tweede lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

Artikel 26. **Spreiding eindexamen**

- 26.1. De school kan, de inspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van kandidaten die in het laatste leerjaar langdurig ziek zijn en ten aanzien van kandidaten die lange tijd ten gevolge van bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheden niet in staat zijn geweest onderwijs in het laatste leerjaar te volgen het eindexamen gespreid over twee opeenvolgende schooljaren wordt afgelegd. Bij de beslissing van de school om een gespreid examen toe te staan, wordt vastgelegd in welk jaar de kandidaat voor welk vak examen aflegt. Voor elk vak mag maar in één van beide jaren examen worden afgelegd.
- 26.2. De school geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan de school afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
- 26.3. Artikel 25, eerste tot en met vierde lid, zijn ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en het tweede schooljaar van het gespreide eindexamen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers voor de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het eindexamen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
- 26.4. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de cijfers van de centrale examens die zijn afgelegd in het eerste schooljaar van het gespreid eindexamen, zendt het bevoegd gezag aan de inspectie een lijst waarop voor die kandidaat zijn vermeld de gegevens overeenkomstig artikel 26, eerste lid, resp. tweede, derde en vierde lid.

Artikel 27. **Bewaren examenwerk**

27.1. Schoolexamen

- a. De examinatoren dienen het schriftelijke werk van de kandidaten waarvoor een cijfer is gegeven, de voor elk werk toegekende cijfers, een exemplaar van de opgaven, en de eventuele beoordelingsnormen te bewaren tot een jaar nadat de leerling het betreffende werk heeft gemaakt.
- b. De overige onderdelen van het examendossier worden aan de leerlingen meegegeven op het moment dat zij als voldoende of goed zijn aangemerkt.

27.2. Centraal examen

- a. Het werk van het centraal examen der kandidaten wordt gedurende ten minste een jaar na de vaststelling van de uitslag bewaard door de secretaris van het eindexamen, ter inzage voor belanghebbenden.
- b. Een door de rector en de secretaris van het eindexamen ondertekend exemplaar van de lijst bedoeld in artikel 56 van het Besluit, wordt gedurende ten minste twaalf maanden na de vaststelling van de uitslag in het archief van de school bewaard.
- c. De rector draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende ten minste een jaar na vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.

27.3. Inzien examenwerk

- a. Het schriftelijk werk van het schoolexamen en het centraal examen kan met toestemming van de secretaris van de examencommissie door belanghebbenden worden ingezien.
- b. Toestemming wordt verleend indien:
  1. de kandidaat door ziekte afwezig was bij de bespreking van het gemaakte werk;
  2. een van de ouders/verzorgers inzage wil hebben in het gemaakte werk en
  3. indien naar het oordeel van de secretaris gewichtige redenen aanwezig zijn om nogmaals het gemaakte werk te mogen inzien.
- c. Het inzien vindt plaats op school onder toezicht en gedurende een bepaalde tijd.
- d. Het examenwerk mag niet worden gekopieerd.

Artikel 28 **Beslissing in niet-voorzien gevallen**

In gevallen waarin dit reglement en het eindexamenbesluit niet voorzien, beslist het bevoegd gezag.

Gebruik hulpmiddelen

Basispakket, bestaande uit:

- schrijfmateriaal incl. millimeterpapier
- tekenpotlood
- blauw en rood kleurpotlood
- liniaal met millimeterverdeling
- passer
- nietmachine
- geometrische driehoek
- vlakgum
- rekenmachine (geen grafische!)

Alle vakken	Basispakket
Alle schriftelijke examens	Eindelijk verklarend woordenboek Nederlands of Eindelijk woordenboek Nederlands-thuis taal en thuis taal-Nederlands
Fries, moderne vreemde talen	Woordenboek naar en van de doel taal; Bij Engels: (op verzoek kandidaat) daarnaast ook woordenboek Engels-Engels
Wiskunde	- rekenmachine (<u>geen</u> grafische!!) - rooster papier in cm ²
Natuurkunde, scheikunde	Goedgekeurd informatieboek: Binas 6 ^e editie
Muziek	Computer

Rekenen

De centrale rekentoets behoort definitief tot het verleden, rekenen wordt geïntegreerd in wiskunde en als onderdeel van wiskunde getoetst.

Voor leerlingen die in het schooljaar 2021/2022 examen afleggen, maar niet in het vak wiskunde, komt er een schoolexamen Rekenen.

Voor 4mavo op referentieniveau 2F, voor 5havo op referentieniveau 3F.

Het gaat om de volgende leerlingen.

- Havo leerlingen die het examenprofiel Cultuur en Maatschappij volgen en geen examen afleggen in het vak wiskunde A of B
- **Mavo leerlingen** uit elk van de vier leerwegen die **geen** examen afleggen in het vak wiskunde.

Het resultaat voor het schoolexamen rekenen telt **niet** mee in de uitslag, maar wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.

Zie PTA rekenen.